

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 591/01
Zo dňa: 16.01.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 12
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej
správy a územnej samosprávy**

Obec Bošany

Trenčín február 2014

Zhrnutie

Zaradenie kontroly do plánu kontrolnej činnosti vyplývalo zo strategického plánu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na roky 2014 – 2016 a zo zamerania na efektívnu verejnú správu a spokojného občana z kontrol v oblasti samosprávy.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť súlad hospodárenia s verejnými prostriedkami, so všeobecne záväznými právnymi predpismi a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontrolou dodržiavania ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo zistené, že pri zostavení rozpočtu nebola uplatnená funkčná klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a pri triedení kapitálových výdavkov nebola v jednom prípade rozpočtová klasifikácia uplatnená správne, keď kapitálový výdavok na nákup počítača bol uhradený z bežných výdavkov, čím bolo zároveň porušené opatrenie Ministerstva financií SR k rozpočtovej klasifikácii. V kontrolovanom období nebolo vykonané monitorovanie a hodnotenie programového rozpočtu obce a poskytnuté dotácie právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom neboli rozpočtované na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov. Ďalej bol citovaný zákon porušený tým, že v programovom rozpočte obce neboli stanovené zámery, ciele a merateľné ukazovatele a v kontrolovanom období nebola vedená operatívna evidencia o všetkých vykonaných rozpočtových opatreniach. Pri zostavení viacročného rozpočtu obce neboli do jeho príjmovej časti započítané vlastné príjmy základnej školy, čím bol zároveň porušený aj zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Nedostatky boli zistené aj pri dodržiavaní zákona o účtovníctve tým, že kapitálový výdavok bol oneskorene zaúčtovaný, v jednom prípade nebolo účtovníctvo obce vedené správne, keď neboli dodržané postupy účtovania v prípade správneho zaúčtovania dlhodobého záväzku a tým bolo zároveň porušené opatrenie Ministerstva financií SR o postupoch účtovania.

Porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám bolo preukázané pri neúplnom zverejňovaní povinných údajov, keď zverejnené faktúry neobsahovali údaj o zmluve alebo objednávke, ktoré s nimi súviseli a keď v jednom prípade nebola dodržaná zákonná lehota na vybavenie žiadosti o prístupnenie informácií, Občiansky zákonník nebol dodržaný v prípade, keď zmluva o dielo obsahovala údaj o dĺžke jej trvania v rozpore s jej uzatvoreným dodatkom a zároveň obsahovala nesprávny údaj o bankovom účte dodávateľa.

Nedostatky boli zistené aj pri dodržiavaní zákona o verejnom obstarávaní, keď v kontrolovanom období neboli vypracované správy o každej zákazke a keď súhrnná správa o zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1 000 eur nebola zverejnená raz štvrťročne na webovom sídle obce alebo v periodickej tlači, prípadne inou formou zverejnenia. Pri podprahovej zákazke na prístavbu exteriérového výťahu bolo zistené, že v súvislosti s prípravou a vyhotovením súťažných podkladov pre podprahovú zákazku nebolo vypracované vyhlásenie o nestrannosti a dôvernosti spracúvaných informácií, v dokumentácii z verejného obstarávania chýbali čestné vyhlásenia, v ktorých by členovia komisie

po zoznámení sa so zoznamom uchádzačov potvrdili, že nastali alebo nenastali skutočnosti, pre ktoré nemôžu byť členmi komisie. Zároveň v oznámeniach o vylúčení z verejného obstarávania pre dvoch vylúčených uchádzačov nebola uvedená lehota, v ktorej môže byť podaná námietka. Ďalej bolo zistené, že verejný obstarávateľ vyžadoval od uchádzačov vo výzve na predloženie ponúk zábezpeku, ale v súťažných podkladoch neboli určené podmienky jej zloženia, uvoľnenia alebo vrátenia.

Kontrolou boli zistené aj nedostatky pri dodržiavaní zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite prípadoch, keď nebola vykonaná predbežná finančná kontrola v súvislosti s uhradením dvoch faktúr, vystavením troch objednávok a s uzatvorením dvoch zmlúv o dielo a dvoch kúpnych zmlúv. Kontrolou dokumentácie z následných finančných kontrol bolo zistené, že v zápisniciach o prerokovaní dvoch správ neboli uvedené zákonom stanovené náležitosti a to uloženie povinností prijať opatrenia na nápravu nedostatkov v určenej lehote, uloženie povinnosti v určenej lehote predložiť kontrolnému orgánu písomnú správu o splnení opatrení na nápravu nedostatkov, potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností poskytnutých na vykonanie následnej finančnej kontroly a v jednom prípade chýbal dátum oboznámenia kontrolovaného subjektu so správou.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

- v procese zostavovania rozpočtu obce zostavovať aj plán verejného obstarávania na príslušný rozpočtový rok s predpokladanými hodnotami zákaziek.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 591/01 zo dňa 16.01.2014 vykonali:

Ing. Zuzana Uvírová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Katarína Kuciaková, členka kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch štátnej správy a územnej samosprávy, ktorej účelom bolo preveriť súlad hospodárenia s verejnými prostriedkami, so všeobecne záväznými právnymi predpismi a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 21.01.2014 do 24.02.2014 v kontrolovanom subjekte

Obec Bošany
SNP 112
956 18 Bošany
IČO 00310255
(ďalej len „obec“)

za kontrolované obdobie roka 2013 a obdobie súvisiace so získanými informáciami, poznatkami a odporúčaniami od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Predmetom kontroly bol rozpočet kontrolovaného subjektu, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom a úroveň vnútorného kontrolného systému.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Rozpočet kontrolovaného subjektu

1.1 Charakteristika rozpočtu za rok 2013 – zostavenie, zverejnenie, schválenie, zmeny a plnenie rozpočtu

Návrh rozpočtu a programového rozpočtu obce na rok 2013 vychádzal z výsledku hospodárenia obce za rok 2012 a určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu. K návrhu rozpočtu bolo vypracované odborné stanovisko a pred schválením v obecnom zastupiteľstve (ďalej len „OcZ“) bol návrh rozpočtu zverejnený spôsobom v obci obvyklým.

Kontrolou bolo zistené, že rozpočet obce na rok 2013 bol zostavený ako vyrovnaný, kde príjmy a výdavky predstavovali sumu 1 848 411 eur. Programový rozpočet obce bol zostavený ako súčasť trojročného rozpočtu na roky 2013 – 2015, bol rozpísaný

na 9 programov a súčet výdavkov všetkých programov bol rovný celkovým výdavkom rozpočtu obce. Kontrola preukázala, že pri jednotlivých programoch neboli stanovené zámery, ciele a merateľné ukazovatele, ktoré chcela obec v kontrolovanom období dosiahnuť, čím nebolo dodržané ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“), podľa ktorého rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce.

Preverením správnosti zostavenia rozpočtu obce bolo zistené, že pri zostavení viacročného rozpočtu obce nebola uplatnená funkčná klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, čím nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa v rozpočte obce uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. V kontrolovanom období mala obec vo svojom rozpočte zapracované aj výdavky na poskytnutie dotácií právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom, pričom tieto finančné prostriedky neboli rozpočtované na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov, čo bolo v rozpore s ustanovením § 7 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa tieto prostriedky v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov.

Kontrola ďalej preukázala, že do príjmovej časti viacročného rozpočtu obce na roky 2013 – 2015 neboli započítané vlastné príjmy základnej školy, ktorá bola rozpočtovou organizáciou obce, čo nebolo v súlade s ustanovením § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého príjmy a výdavky rozpočtových organizácií sú súčasťou rozpočtu obce a zároveň aj s ustanovením § 21 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) podľa ktorého rozpočtová organizácia je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na rozpočet obce.

Ďalej bolo zistené, že po schválení rozpočtu obce nebol vykonaný rozpis rozpočtu na rozpočtovú organizáciu v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, čím nebolo dodržané ustanovenie § 12 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obec vykoná po schválení rozpočtu jeho rozpis na rozpočtové organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, vrátane rozpisu výdavkov na programy obce.

Obec v kontrolovanom období vykonala tri úpravy rozpočtu formou rozpočtových opatrení, ktoré boli schválené OcZ a jednu zmenu rozpočtu vykonanú rozpočtovými opatreniami v rámci schválenej kompetencie starostu obce na úpravu rozpočtu. Kontrolou bolo zistené, že nebola vedená operatívna evidencia o všetkých vykonaných rozpočtových opatreniach, čo bolo v rozpore s ustanovením § 14 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obec vedie operatívnu evidenciu o všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných v priebehu rozpočtového roka.

Rozpočtované príjmy v roku 2013 boli naplnené na 98,35 % a rozpočtované výdavky boli vyčerpané do výšky 93,46 %. Kontrola plnenia rozpočtu preukázala, že nebolo vykonané monitorovanie a hodnotenie plnenia programového rozpočtu obce, čím bolo porušené ustanovenie § 12 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého obce počas roka monitorujú a hodnotia plnenie programov.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom

2.1 Súlad kapitálových výdavkov s rozpočtovými pravidlami a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi

Kontrolná skupina vybrala ku kontrole vzorku dokladov súvisiacich s nákupom počítača a s investičnou akciou „Prístavba exteriérového výťahu“. Na vybranej vzorke dokladov bolo kontrolnou skupinou preverené dodržiavanie rozpočtových pravidiel a všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami obce. Vykonanou kontrolou bolo zistené:

Obec v roku 2013 hospodárila podľa schváleného rozpočtu a podľa schválených úprav rozpočtu. Finančné prostriedky na kapitálové výdavky boli použité na účely, na ktoré boli v rozpočte obce schválené v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a v kontrolovanom období neboli poskytnuté žiadne preddavky na obstaranie investičného majetku. Kontrolou úhrad kapitálových výdavkov vybratých do kontrolnej vzorky nebolo zistené uvoľňovanie verejných prostriedkov nad rozsah plnenia úloh zahrnutých v rozpočte obce.

Kontrolou správnosti zatriedenia výdavkov v zmysle rozpočtovej klasifikácie bolo zistené, že v jednom prípade bola uhradená z bežných výdavkov faktúra za nákup počítača, ktorá mala byť správne zatriedená do kapitálových výdavkov, čím nebola dodržaná ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v zmysle metodického usmernenia k opatreniu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/010175/2004-4 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Nesprávne zatriedenie výdavku obce bolo zároveň v rozpore s ustanovením § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého sa v rozpočte obce uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Prístavba exteriérového výťahu

Kontrolovaný subjekt v roku 2013 čerpal v rámci svojho rozpočtu kapitálové výdavky v celkovej výške 227 401 eur, pričom na investičnú akciu „Prístavba exteriérového výťahu“ bola na rok 2013 OcZ schválená suma 100 000 eur a na rok 2014 suma 20 000 eur. Kontrolou bolo zistené, že zámer vybudovania výťahu na budove zdravotného strediska obce vznikol už v roku 2010 na základe pripomienok a názorov občanov navštevujúcich lekárske ambulancie a lekáreň v danej budove. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu obec v týchto priestoroch plánuje do budúcnosti vybudovať zariadenie sociálnych služieb (denný stacionár pre starých ľudí, príp. zariadenie opatrovateľskej služby). Na základe uvedeného obec zadala vybranej projektovej spoločnosti vypracovať projektovú dokumentáciu na prístavbu exteriérového výťahu so zámerom, aby to bol výťah s rozmermi pre prepravu lôžka. Kontrolou bolo zistené, že vo februári 2012 bola vypracovaná projektová dokumentácia na typologicky menší exteriérový výťah, kde predpokladaný investičný náklad stavby predstavoval sumu 110 000 eur, pričom nebolo špecifikované, či bola cena stanovená vrátane DPH, alebo bez DPH. Objekt výťahovej šachty exteriérového výťahu bol projektovou dokumentáciou navrhnutý s oceľovými nosnými stĺpmi a s bezpečnostným priehľadným sklom. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu táto projektová dokumentácia však nezodpovedala požiadavke obce, ktorou bolo vybudovanie lôžkového výťahu a z uvedeného dôvodu bola projektová dokumentácia vrátená na prepracovanie na požadované parametre.

Kontrola ďalej preukázala, že v novej projektovej dokumentácii nebol uvedený údaj o predpokladanom investičnom náklade stavby, ale tento údaj bol stanovený až Krycím listom rozpočtu, ktorý bol zo strany projektanta vypracovaný 25.04.2013 a kde celkové náklady stavby predstavovali sumu 182 819 eur bez DPH. Kontrola rozpočtových opatrení vykonaných v priebehu roka 2013 preukázala, že v kontrolovanom období nebola na investičnú akciu „Prístavba exteriérového výťahu“ vykonaná žiadna zmena rozpočtu. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu nebola v rozpočte obce vykonaná úprava zvýšenia týchto kapitálových výdavkov z dôvodu neprekročenia ukazovateľov konsolidácie verejných financií vyplývajúcich z prijatého Memoranda o spolupráci vlády SR a Združenia miest a obcí Slovenska. Z uvedeného dôvodu obec plánovala rozložiť financovanie predmetnej investičnej akcie na viacročné obdobie formou dohodnutého splátkového kalendára a navýšenie kapitálového výdavku riešiť jeho zaradením do návrhu rozpočtu na trojročné obdobie pre roky 2014 – 2016.

Dňa 21.05.2013 bolo vo Vestníku verejného obstarávania uverejnená Výzva na predkladanie ponúk na investičnú akciu s názvom „Prístavba exteriérového výťahu“. Výsledkom vykonaného verejného obstarávania bolo, že s úspešným uchádzačom bola podpísaná 13.08.2013 zmluva o dielo. Preverení náležitosti predmetnej uzatvorenej zmluvy bolo zistené, že v článku VI. zmluvy o dielo v bode 6.7 Platobné podmienky bolo uvedené, že zmluvné strany sa zaväzujú nezmeniť počas realizácie stavby svoj účet, z ktorého sa budú financovať výdavky na predmet zmluvy. Kontrola náležitostí faktúr súvisiacich s plnením zmluvy o dielo preukázala, že bankový účet uvedený na faktúrach dodávateľa nebol totožný s bankovým účtom dodávateľa uvedeným v Článku I. zmluvy o dielo. Ďalej bolo zistené, že v Článku XII. zmluvy o dielo v bode 12.8 Záverečné ustanovenia bolo uvedené, že zmluva sa uzatvára na dobu 12 mesiacov od jej uzatvorenia. Kontrolou bolo zistené, že v dodatku č. 1 k zmluve o dielo boli v článku III. upravené platobné podmienky zmluvy, kde bolo uvedené, že posledná splátka zhotoveného diela bude zo strany obce uhradená v júni 2015.

Zmluva o dielo obsahovala údaj o dĺžke jej trvania v rozpore s jej uzatvoreným dodatkom a bankový účet dodávateľa uvedený v zmluve o dielo nebol totožný s bankovým účtom dodávateľa uvedeným na faktúrach, a tým bolo porušené ustanovenie § 43 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sú účastníci zmluvných vzťahov povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.

Kontrola dodržiavania ustanovení zákona o účtovníctve pri čerpaní kapitálových výdavkov bola zameraná na správnosť, úplnosť a preukázateľnosť účtovných operácií a na dodržiavanie platných postupov účtovania.

Kontrolou bolo zistené, že v roku 2013 boli v súvislosti s prístavbou exteriérového výťahu uhradené dve faktúry v celkovej sume 90 000 eur, pričom kontrolou dodávateľských faktúr bolo zistené, že úhrada jednej faktúry v sume 45 000 eur bola zrealizovaná 20.08.2013, ale v knihe dodávateľských faktúr bola zaevidovaná a v hlavnej knihe zaúčtovaná až 11.10.2013. Oneskorené zaúčtovanie kapitálového výdavku bolo v rozpore s ustanovením § 11 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého účtovná jednotka je povinná zaznamenávať účtovné zápisy v účtovnom období priebežne. Zároveň bolo porušené ustanovenie § 2 ods. 1 opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie MF SR k postupom účtovania“), podľa ktorého dňom uskutočnenia účtovného prípadu je deň, v ktorom dôjde k vzniku záväzku.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že obec sa v dodatku č. 1 k zmluve o dielo na investičnú akciu „Prístavba exteriérového výťahu“ s dodávateľom zmluvne dohodla na úhrade ceny diela v dvadsiatich mesačných splátkach. O uvedenom záväzku nebolo účtované správne, keď tento bol zaúčtovaný ako krátkodobý záväzok na účet Dodávateľa napriek tomu, že išlo o dlhodobý záväzok a mal byť zaúčtovaný na ťarchu účtu Ostatné dlhodobé záväzky. Nesprávne zaúčtovanie dlhodobého záväzku bolo v rozpore s ustanovením § 55 ods. 2 opatrenia MF SR k postupom účtovania, podľa ktorého na účtoch účtovnej skupiny Dlhodobé záväzky sa účtujú záväzky z obchodného styku s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok. Nesprávnym zaúčtovaním účtovného prípadu bolo zároveň porušené ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého podrobnosti o postupoch účtovania ustanoví MF SR opatrením a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať a zároveň aj ustanovenie § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovníctvo účtovnej jednotky je správne, ak účtovná jednotka vedie účtovníctvo podľa tohto zákona a ostatných osobitných predpisov.

Jednotlivé dodávky tovarov a stavebných prác v kontrolovanom období fakturovali dodávateľia obci na základe objednávok a uzatvorených zmlúv a tieto boli zároveň zverejnené na webovom sídle obce. Kontrolou bolo zistené, že vybrané kontrolované faktúry zverejnené na webovom sídle obce neobsahovali odvolávky na zmluvy alebo objednávky, ktoré s nimi súviseli, čo nebolo v súlade s ustanovením § 5b ods. 1 písm. b) bodmi 4 a 5 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobodnom prístupe k informáciám“), podľa ktorého je obec povinná zverejniť pri faktúre identifikáciu zmluvy, alebo objednávky, ak faktúra súvisí s povinne zverejňovanou zmluvou alebo objednávkou.

2.2 Dodržiavanie zákona o slobodnom prístupe k informáciám

Kontrolou bolo preverované aj dodržiavanie povinností zo strany obce v zmysle ustanovení zákona o slobodnom prístupe k informáciám súvisiace so žiadosťami občanov obce o sprístupnenie informácií k výstavbe exteriérového výťahu. Obci boli v kontrolovanom období v súvislosti s dopytovaním informácií o procese výstavby exteriérového výťahu doručené dve žiadosti. Kontrolou bolo zistené, že v jednom prípade nebola dodržaná zákonná lehota na vybavenie žiadosti o sprístupnenie informácií, keď žiadosť o sprístupnenie informácií bola vybavená do deviatich pracovných dní, čím nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, podľa ktorého žiadosť o sprístupnenie informácií povinná osoba vybaví bez zbytočného odkladu, najneskôr do ôsmich pracovných dní odo dňa podania žiadosti.

2.3 Správnosť postupov vo verejnom obstarávaní a ich súlad so zákonom

Obec bola v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) verejným obstarávateľom. Pre spresnenie postupov pri verejnom obstarávaní mala obec vypracovanú smernicu o jednotnom postupe obce pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočňovanie stavebných prác a zákaziek na poskytnutie služieb, v zmysle § 102 zákona o verejnom obstarávaní. V čase výkonu kontroly bolo znenie smernice upravované v súlade s platnou novelou zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolou bolo zistené, že obec realizovala v roku 2012 dve zákazky s nízkou hodnotou uhradené z bežných výdavkov a dve zákazky s nízkou hodnotou uhradené

z kapitálových výdavkov. V roku 2013 boli realizované dve zákazky s nízkou hodnotou uhradené z bežných výdavkov, štyri zákazky s nízkou hodnotou a jedna podprahová zákazka uhradené z kapitálových výdavkov. Skontrolované boli všetky verejné obstarávania uskutočnené za roky 2012 a 2013, ktoré boli realizované z kapitálových výdavkov obce. Kontrola preukázala, že pri podprahovej zákazke uskutočnenej v roku 2013 nebola vypracovaná správa o zákazke, a tým bolo porušené ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ vypracuje správu o každej zákazke, ktorá je súčasťou dokumentácie.

Zároveň bolo zistené, že v rokoch 2012 a 2013 nebola zverejnená raz štvrťročne na webovom sídle obce alebo v periodickej tlači, prípadne inou formou zverejnenia súhrnná správa o zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1 000 eur, a tým nebolo dodržané ustanovenie § 102 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ je povinný zverejniť raz štvrťročne na webovom sídle verejného obstarávateľa alebo v periodickej tlači, prípadne inou formou zverejnenia súhrnnú správu o zákazkách s nízkou hodnotou s cenami vyššími ako 1 000 eur.

Podprahová zákazka - „Prístavba exteriérového výťahu“

Kontrolou vykonaného postupu verejného obstarávania na predmet podprahovej zákazky na stavebné práce súvisiace s prístavbou exteriérového výťahu bolo zistené, že Výzva na predkladanie ponúk 7759 – WYP bola zverejnená 21.5.2013 vo Vestníku č. 97/2013, v ktorej bola uvedená predpokladaná hodnota zákazky vo výške 182 819,00 eur bez DPH. Predpokladaná hodnota zákazky bola stanovená na základe rozpočtu projektovej dokumentácie stavby. Kritériom na vyhodnotenie ponúk bola najnižšia cena. Vo výzve na predkladanie ponúk boli uvedené nasledovné kódy Spoločného slovníka obstarávania (ďalej len „kód CPV“): Hlavný predmet - Hlavný slovník 45215120-4 Stavebné práce na špeciálnych zdravotníckych budovách, doplnený Doplnujúcim predmetom - Hlavný slovník 42416100-6 Výťahy. Kontrolou preverenia správnosti zadania kódov CPV vo Výzve na predkladanie ponúk bolo zistené, že tieto dostatočne charakterizovali predmet obstarávania v zmysle Nariadenia Európskej komisie (ES) č. 2195/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 5. novembra 2002 o spoločnom slovníku obstarávania (CPV).

Vo výzve na predkladanie ponúk bolo uvedené, že verejný obstarávateľ bude požadovať zábezpeku v sume 9 140 eur, podľa pravidiel uvedených v súťažných podkladoch, pričom v súťažných podkladoch bolo uvedené, že zábezpeka ponuky sa nevyžaduje, čo bolo v rozpore § 36 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého ak verejný obstarávateľ vyžaduje od uchádzačov zábezpeku, v súťažných podkladoch určí podmienky jej zloženia a podmienky jej uvoľnenia alebo vrátenia. Ďalej bolo preukázané, že zábezpeku vo výške 9 140 eur zložil 05.06.2013 v prospech bankového účtu obce iba jeden uchádzač, ktorý sa po vyhodnotení ponúk stal aj úspešným uchádzačom verejného obstarávania.

Kontrola preukázala, že v súvislosti s prípravou a vyhotovením súťažných podkladov pre podprahovú zákazku nebolo vypracované vyhlásenie o nestrannosti a dôvernosti spracúvaných informácií, čo bolo v rozpore s ustanovením § 34 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého každý, kto sa zúčastní na príprave a vyhotovení súťažných podkladov, je povinný zachovávať mlčanlivosť o ich obsahu až do dňa, keď sa poskytnú uchádzačom alebo záujemcom. O tejto skutočnosti písomne poskytne verejnému obstarávateľovi vyhlásenie o nestrannosti a dôvernosti spracúvaných informácií.

Ďalej bolo zistené, že v dokumentácii z verejného obstarávania sa nenachádzali čestné vyhlásenia, v ktorých by členovia komisie po zoznámení sa so zoznamom uchádzačov

potvrdili, že nastali alebo nenastali skutočnosti, pre ktoré nemôžu byť členmi komisie, a tým bolo porušené ustanovenie § 40 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého člen komisie po oboznámení sa so zoznamom uchádzačov potvrdí čestným vyhlásením verejnému obstarávateľovi, že nenastali skutočnosti podľa tohto zákona, pre ktoré nemôže byť členom komisie, alebo oznámi verejnému obstarávateľovi, že nastali skutočnosti podľa tohto zákona, pre ktoré nemôže byť členom komisie.

Verejného obstarávania sa zúčastnili traja uchádzači, ktorí predložili ponuku v lehote na predkladanie ponúk. Po posúdení splnenia podmienok účasti bola vyhotovená zápisnica z kontroly splnenia podmienok účasti, ktorá obsahovala, okrem iného, informáciu, že jeden uchádzač splnil podmienky účasti a dvaja uchádzači nesplnili podmienky účasti a boli z verejného obstarávania vylúčení, pričom bol uvedený dôvod ich vylúčenia. Následne boli vypracované oznámenia o vylúčení z verejného obstarávania pre dvoch vylúčených uchádzačov, v ktorých bol uvedený dôvod vylúčenia – nesplnené podmienky účasti a nebola uvedená lehota, v ktorej môže byť podaná námietka, čím nebolo dodržané ustanovenie § 33 ods. 11 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ bezodkladne písomne upovedomí uchádzača, že bol vylúčený s uvedením dôvodu a lehoty, v ktorej môže byť podaná námietka podľa § 138 ods. 2 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolou bolo zistené, že víťazná ponuka uchádzača, ktorý nebol platcom DPH predstavovala ponuku v sume 219 383,64 bez DPH a bola komisiou na vyhodnotenie ponúk vyhodnotená ako prijateľná z dôvodu, že jediným kritériom na vyhodnotenie ponúk bola najnižšia cena. Ponuka víťazného uchádzača v tomto prípade predstavovala pre obec rovnaké náklady, aké by jej vznikli, keby ponuku predložil uchádzač, ktorý je platcom DPH. Ďalej bolo zistené, že Krycie listy rozpočtu, ktoré boli súčasťou cenovej ponuky uchádzača, obsahovali dátum vypracovania 25.04.2013, ktorý bol totožný s dátumom uvedeným na Krycom liste rozpočtu, ktorý bol súčasťou projektovej dokumentácie stavby. Kontrolou bolo zistené, že verejný obstarávateľ zaslal elektronicky 21.05.2013 záujemcom o súťažné podklady aj zadanie s Výkazom výmer, ktorého súčasťou bol Krycí list rozpočtu, bez ocenenia jednotlivých položiek rozpočtu, v ktorom bol taktiež uvedený dátum 25.04.2013. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu dátum 25.04.2013 na Krycom liste rozpočtu, ktorý bol zaslaný záujemcom elektronicky, nebol pri jeho úprave odstránený a uchádzač nepovažoval za dôležité ho zmeniť.

Kontrola preukázala, že v procese verejného obstarávania nenastali skutočnosti v zmysle zákona o verejnom obstarávaní, pre ktoré by verejný obstarávateľ mal povinnosť zrušiť použitý postup zadávania zákazky. S úspešným uchádzačom bola v lehote viazanosti ponúk podpísaná 13.08.2013 zmluva o dielo, v ktorej bola uvedená cena predmetu zmluvy v sume 219 383,64 bez DPH správne, nakoľko dodávateľ v čase podpisu zmluvy o dielo nebol platca DPH.

3. Úroveň vnútorného kontrolného systému

3.1 Účinnosť finančného riadenia a výkon predbežnej a priebežnej finančnej kontroly

Kontrolná skupina zhodnotila fungovanie vnútorného kontrolného systému z hľadiska jeho spoľahlivosti a úplnosti. Obsahom hodnotenia bolo preverenie kvality nástrojov, postupov a metód, ktoré sú využívané pri finančnom riadení. Kontrolou bolo zistené, že výkon vnútornej kontroly v obci bol upravený vnútornou smernicou o finančnej kontrole,

ktorou sa upravili základné pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly v zmysle zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“) a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Preverovaním dokladov súvisiacich s výkonom kontroly bolo zistené, že v súvislosti s uhradením dvoch faktúr, vystavením troch objednávok a s uzatvorením dvoch zmlúv o dielo a dvoch kúpnych zmlúv nebola vykonaná predbežná finančná kontrola. Tým, že nebola vykonaná predbežná finančná kontrola v súvislosti s uzatvorením zmlúv, úhradou faktúr a vystavením objednávok bolo porušené ustanovenie § 6 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú pripravovanú finančnú operáciu. Finančnou operáciou je v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 písm. j) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy.

3.2 Plnenie si povinností hlavným kontrolórom obce a rozsah vykonaných následných finančných kontrol

V kontrolovanom období hlavná kontrolórka obce (ďalej len „HK“) vykonávala svoju kontrolnú činnosť na základe polročných schválených plánov na rok 2012, ktoré boli schválené uznesením OcZ a pred schválením boli zverejnené na úradnej tabuli spôsobom v obci obvyklým v zákonom stanovenej lehote. Za účelom posúdenia účinnosti vnútorného kontrolného systému obce bola preverená dokumentácia z kontrolnej činnosti, ktorú vykonávala HK obce. Kontrolnej skupine boli predložené správy a záznamy z vykonaných následných finančných kontrol, správa o kontrolnej činnosti HK za rok 2013 a stanoviská HK k návrhu rozpočtu pred jeho schválením v OcZ, k záverečnému účtu za rok 2012 a k dodržaniu podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania pred ich prijatím. Kontroly vykonané HK obce boli zamerané na kontrolu procesu dodržiavania Memoranda o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na rok 2013, kontrolu postupu vypracovania nového všeobecne záväzného nariadenia o spôsobe financovania originálnych kompetencií na úseku školstva v roku 2013, kontrolu výkonu inventarizácie peňažných prostriedkov v hotovosti a kontrolu prístavby exteriérového výťahu na budove zdravotného strediska. Kontrolou bolo zistené, že z kontroly vykonanej v oblasti procesu dodržiavania Memoranda o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na rok 2013 a z kontroly výkonu inventarizácie peňažných prostriedkov v hotovosti neboli zistené nedostatky a z týchto kontrol boli vypracované záznamy o výsledku následnej finančnej kontroly.

Kontrolou postupu vypracovania nového všeobecne záväzného nariadenia o spôsobe financovania originálnych kompetencií na úseku školstva v roku 2013 a kontrolou prístavby exteriérového výťahu na budove zdravotného strediska boli HK obce zistené nedostatky a z kontrol boli vypracované správy o výsledku následných finančných kontrol. Vykonanie kontroly prístavby exteriérového výťahu uložilo HK uznesením OcZ, kde predmetom kontroly bolo skontrolovať zápisy z komisií a rokovania OcZ a preveriť, či bolo prijaté uznesenie, ktorým OcZ dáva mandát na uzavretie zmluvy a zároveň správu z uvedenej kontroly predložiť na decembrové zasadnutie obecného zastupiteľstva. Výsledky kontroly

prístavby exteriérového výťahu na budove zdravotného strediska boli predložené na zasadnutí OcZ 09.12.2013 a boli vzaté na vedomie uznesením OcZ.

O prerokovaní dvoch správ boli vypracované zápisnice, v ktorých nebolo uvedené uloženie povinnosti v určenej lehote prijať opatrenia na nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku a predložiť písomný zoznam týchto opatrení, uloženie povinnosti v určenej lehote predložiť kontrolnému orgánu písomnú správu o splnení opatrení na nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku, o určení zamestnancov zodpovedných za tieto nedostatky a potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností poskytnutých na vykonanie následnej finančnej kontroly, a tým bolo porušené ustanovenie § 22 ods. 3 písm. c), d) a e) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého kontrolný orgán je povinný o prerokovaní správy vypracovať zápisnicu, ktorá obsahuje okrem iného najmä uloženie povinnosti v určenej lehote prijať opatrenia na nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku a predložiť písomný zoznam týchto opatrení, uloženie povinnosti v určenej lehote predložiť kontrolnému orgánu písomnú správu o splnení opatrení na nápravu nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku, o určení zamestnancov zodpovedných za tieto nedostatky a potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností poskytnutých na vykonanie následnej finančnej kontroly.

Zároveň bolo zistené, že v zápisnici z kontroly postupu vypracovania nového všeobecne záväzného nariadenia o spôsobe financovania originálnych kompetencií na úseku školstva v roku 2013 nebol uvedený dátum oboznámenia kontrolovaného subjektu so správou, a tým bolo porušené ustanovenie § 22 ods. 3 písm. a) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého kontrolný orgán je povinný o prerokovaní správy vypracovať zápisnicu, ktorá obsahuje okrem iného najmä dátum oboznámenia kontrolovaného subjektu so správou.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 24.02.2014

Ing. Zuzana Uvírová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Katarína Kuciaková
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 26.02.2014

Ing. Pavel Štros
starosta obce